

Salingeroviny

číslo 1/2023

2. ledna 2023 v Hradci Králové

Šťastné dítě v náhradní rodinné péči

pedagožka). Aktivitu projektu jsou podpořeny z dotačního programu Rodina, vzdělávání tak můžeme osvojitelům nabízet zdarma. Zájemci o seminář se mohou hlásit na email stopa.capa@salinger.cz.

Vloni proběhly tyto semináře:

16. 5. 2022 **Psychosomatika osvojených dětí** (Mgr. Soňa Procházková, DiS.)

18. 10. 2022 **Geny nebo výchova** (Mgr. Eliška Kotrbatá)

29. 11. 2022 **Jak mluvit s dětmi o adopci** (Mgr. Eliška Kotrbatá)

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Čejková, DiS.

Aktivitu projektu podpořilo MPSV z dotačního programu Rodina

Stopa čápa dlouhodobě šíří myšlenky náhradního rodičovství, včetně poskytování odborného poradenství zájemcům a žadatelům o pěstounství a adopci. Letos jsme v Týdnu pěstounství v rámci projektu „Šťastné dítě v NRP“ pořádali akci „Ať žijí pěstouni“.

Byli jsme k vidění v ulicích města Hradce Králové, jak rozdáváme propagační předměty a mluvíme se zájemci o náhradní rodinné péči. Na vybraných místech se můžete setkat s logem naší kampaně: tři srdce v barvách Salinger, z.s. s nápisem „Hledáme náhradní mámu a tátu“. Pod tímto logem najdete příběhy dětí z pěstounské péče tak, jak je ony samy vyprávějí a jeden příběh zkušených pěstounů. Znovu si tak můžete připomenout, jak náročné a smysluplné je pěstounské poslání. Jak důležití jsou pro opuštěné děti, potažmo pro společnost, kvalitní pěstouni. Věnujte pozornost také QR kódu, který vás odkáže na krátké video v kanálu Stopy čápa na Youtube. Ve videu zjistíte, jak snadné je podat si žádost o náhradní rodinnou péči a kde ji najdete online. A pokud na našem

Youtube kanále ještě pobudete, zodpovíme vám i další otázky z oblasti pěstounství a adopce, případně nabídneme videa určená dětem. Projekt „Hledáme náhradní mámu a tátu“ byl podpořen z dotačního programu MPSV rodina. Partnerská místa jsou: Café Na kole, Férová palačinkárna, jídelna Bazalka, obchod Bazalka, Hostinec U Kohouta, Restaurace U Lva, Bio Central, Restaurace Mexita, Café Robinson.

Další aktivitou projektu je pak pomoc osvojitelům. Připravili jsme tři vzdělávací semináře určené pro osvojitele. Adoptivní rodiče bohužel nemají žádnou kontinuální státní podporu ani nárok na vzdělávání a terapeutickou pomoc tak, jako pěstouni. Proto jsme oslovili dvě odbornice, se kterými dlouhodobě spolupracujeme, aby na seminářích otevřely s osvojiteli témata, o která se často zajímají. Pro snadný přístup jsme zvolili online formu, osvojitelé se tedy k nám mohou připojit odkudkoliv.

Lektorkami seminářů jsou Mgr. Soňa Procházková, DiS. (terapeutka, lektorka, bloggerka, maminka a pěstounka) a Mgr. Eliška Kotrbatá (psycholožka a speciální

Zpětná vazba klientky na službu Sanace rodiny střediska Triangl

"Paní Trianglová, moc Vám děkuji za dosavadní spolupráci a za vše, co jste pro moji rodinu a děti udělala. Jste opravdový anděl. Moc Vás obdivuji. Dala jste mému životu zase ten správný směr a toho si budu vždy moc vážit."

-klientka služby sanace rodiny-

Středisko Triangl klade důraz na hodnocení výsledků spolupráce s klienty. Evaluace výsledků je s klientem realizována v rámci ukončování spolupráce. V rámci evaluace je zjišťováno, zda se klientovi za pomoci sociálního pracovníka střediska Triangl, podařilo naplnit společně stanovené cíle. Evaluace je nesmírně důležitá pro klienta, protože poskytuje prostor klientovi věnovat se tématům užitečnosti spolupráce, dosažených cílů, svých silných stránek apod. Nicméně evaluace je také důležitá pro sociálního pracovníka, protože s klientem zhodnotí, zda sociální pracovník službu orientoval správným směrem.

pokračování na str. 3

Čtvrtstoletí oslaveno!

Hradecká nezisková organizace Salinger z. s. uspořádala dne 13. 11. 2022 již devátý ročník akce s názvem Den s úsměvem. Tento ročník byl pro organizaci ještě významnější než obvykle, neboť se celá akce nesla v duchu oslav dvacátého pátého výročí od založení.

Letošní ročník čelil mnohým úskalím. Z důvodu nepříznivého počasí byla akce přeložena z původního 18. září na 13. listopadu. Zároveň se musela přestěhovat z venkovních prostor Tylova nábřeží do tělocvičen gymnázia J. K. Tyla. I přes tyto obtíže se však akce vydařila.

Po celé odpoledne byly pro návštěvníky připraveny soutěžní aktivity, které měly za cíl představit činnosti jednotlivých středisek Salingeru. Hosté si tak mohli vyzkoušet své znalosti v preventivních oblastech (návykové látky, sexualita, školní prostředí,...) nebo si vytvořit svůj rodinný erb.

O zábavu na akci se postaral Folklorní soubor Peciválky ze ZUŠ Střezina, který roztančil celou tělocvičnu. Judisté z DDM Barák předvedli své bojové umění a nechybělo ani kouzelnické vystoupení kouzelníka Pavla Rydvala. Zábavný program byl doplněn i o loutkové představení, které si připravily LD Maminy Jaroměř.

O doprovodný program se také postaral Sbor dobrovolných hasičů Račice nad Trotinou či BESIP stánek, kde si mohly děti vyzkoušet své znalosti silničního provozu.

Součástí oslav bylo i ocenění vítězů výtvarné a kreativní soutěže. Tímto všem výhercům ještě jednou gratulujeme. Ceny do soutěže

poskytla firma EMADO Hradec Králové, s. r. o.

Rádi bychom touto cestou ještě jednou poděkovali všem, kteří se na této akci společně s námi podíleli a pomohli nám oslavit naše čtvrtstoletí v tak dobré společnosti.

Centrum Semafor tak trochu jinak aneb Člověče, představ si...

Centrum Semafor si pro čtenáře Salingerovin připravilo netradiční způsob představení služby.

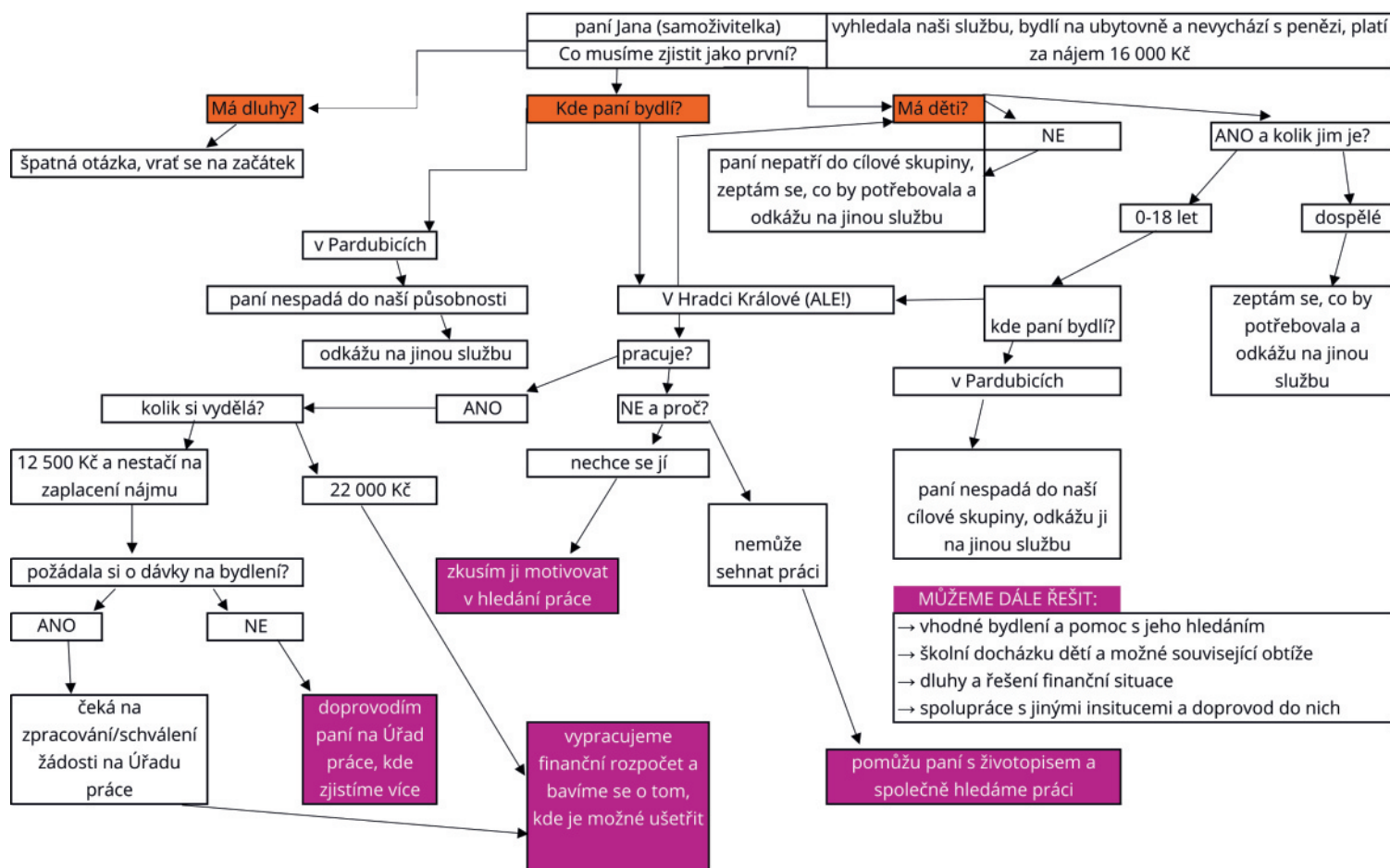
Nejprve je důležité odpovědět si na tyto otázky:

- Víte přesně, co Centrum Semafor dělá?
- Víte, kde a jaké cílové skupině středisko pomáhá?
- Víte, jakým způsobem pomáhá?
- Víte, co je nepříznivá sociální situace?

Pokud jste alespoň na jednu otázku odpověděl/a NE, zde je krátký návod s malým představením:

Cílem je od paní Jany systémem otázek zjistit více informací o její situaci, zároveň máte jistou volbu v tom, jak paní Jana může odpovědět. Zaujal Vás tento způsob představení? Tak hurá do toho! :-)

Centrum Semafor pracuje s rodinami v nepříznivé sociální situaci, se kterou si neumí samy poradit.

Zpětná vazba klientky střediska Triangl

pokračování ze str. 2

S rozhovorem s paní Zázračnou sociální pracovnice zjistila, že pro klientku bylo nejdůležitější vycházet z potřeb rodiny. Konkrétně uváděla: „Paní Trianglová byla vždy na místě, kde jsem ji já, a moje děti potřebovaly.“ Paní Zázračná v evaluačním rozhovoru pojmenovávala tři nejdůležitější principy programu Sanace rodiny, které pro ni a její děti byly klíčové při spolupráci se službou. Za prvé se jednalo o individuální přístup. Pro paní Zázračnou byla důležitá individuálně volená řešení, vycházení z jejich konkrétní situace. Paní Zázračná zmiňovala, že si spolupráci nedokázala představit bez empatického přístupu sociální pracovnice a jejich vztahu

postaveném na důvěře. Také pro ni byla důležitá participace, kdy se paní Zázračná podílela na všech jednáních s úřady a návaznými službami. Byla vnímána jako nejdůležitější osoba, která musí mít vždy všechny informace a být přítomna všem procesům, které se jí a její rodiny týkaly. Paní Zázračná také kladně hodnotí spolupráci s návaznými službami, především v oblasti komunikace.

Paní Zázračná pojmenovala tři důležité okruhy postupů spolupráce s rodinou, kterými jsou: situace před umístěním dětí mimo vlastní péči, umístění dětí mimo vlastní rodinu a návrat dítěte zpět do její péče. Prvním jmenovaným je situace před umístěním dětí mimo vlastní

péči. Paní Zázračná uváděla jako klíčové spolupráci na následujících tématech: bezpečí dětí, dostatek potravin a tepla, psychologickou podporu pro děti a adiktologické služby. V rámci procesu umístění mimo vlastní rodinu byla pro paní Zázračnou důležitá témata pravidelných kontaktů, informací o dětech a seznámení se systémem. Po návratu dítěte do péče paní Zázračná potřebovala podporu v adaptaci dítěte zpět do její péče, podporu při nástupu do terapeutické komunity a udržení kontaktů s dětmi.

Jak Stopa čápa pomáhá pěstounům mluvit s dětmi o těžké minulosti

Během práce na příběhu, ať už zvolíme jakoukoliv techniku, mají děti různé reakce. Některé děti pokládají hodně otázek, tak jak je v tu chvíli napadají. Některé potřebují těžkou realitu nahradit vlastní fantazií, protože ještě nejsou připraveny snést ji v celé šíři. Občas potřebují děti čas, než se vůbec začnou ptát. Ani psychosomatické projevy nebo změny v chování dítěte nejsou nic neobvyklého. Je to naprosto běžné a intenzita pomoci klíčové pracovnice závisí na každé rodině a jejich potřebách. V následujících číslech Salingerovin vám jednotlivé techniky práce s historií dítěte blíže představíme.

Mgr. Tereza Čejková, DiS.
Vedoucí střediska Stopa čápa

Naše minulost z nás dělá to, co jsme dnes – to jak vnímáme, myslíme, reagujeme. A je to tak i v případech, kdy se už z vědomé paměti ztratila. Děti mají nejen právo znát důvod, proč nežijí se svými biologickými rodiči, ale je to i jejich bytostná potřeba. Je důležité, aby znaly svůj vlastní příběh od začátku. Čím upřímněji a šetrněji, bez negativních konotací, dokážeme dítěti otázky o minulosti zodpovědět, tím snáze se s těžkým příběhem a vztahem k rodičům vyrovná.

Občas si dospělí touží svůj těžký úkol ulehčit a tak s vyprávěním o rodičích čekají až... bude dítě starší, ... bude mít rozum, ... se zeptá, ...a pak zjistí, že ta správná doba nikdy nepřijde. V horším případě člověk sklouzne k mylnému dojmu, že dítě ochrání, pokud pro něj minulé události upraví nebo o minulosti nebude hovořit vůbec. Minulost ale nezmiří, když o ní s dětmi mluvit nebudeme. Naopak! Stane se z ní velké temné neznámé tabu. A s tím se vyrůstat a zdravě dospět nedá. Jeden z nejdůležitějších úkolů pěstounů je projít s dítětem těžkými chvílemi a být mu oporou. Mluvit s dítětem o jeho nelehké minulosti je právě jednou z takových náročných chvílí. Je moc těžké mluvit o smrti, zneužívání, týrání nebo opuštění. Pěstouni na tak těžký úkol ale nejsou sami. Sdělovat dětem náročné informace pomáhá klíčová pracovnice doprovodné organizace. Pro každé dítě a jeho náhradní rodinu je jiný vhodný čas, hloubka informací, způsob podání i technika, kterou je třeba zvolit. S věkem samozřejmě touha po vysvětlení roste, a tak je mnohdy třeba některé informace dohledat i za pomoci úřadů, nebo širší rodiny. I v tom klíčová pracovnice může pomoci.

Některé okamžiky raného dětství jsou tak těžké, že je nezbytná terapeutická pomoc. Existují ale i metody práce s historií dítěte, které jsou bezpečné natolik, že je může používat zkušenější sociální pracovnice. Neprovádí terapeutickou léčbu, ale umí dítěti odpovídat šetrně na jeho otázky a formulovat informace a události bez negativních emočních zabarvení. Pro pěstouna může být opravdu nesmírně těžké nepropadnout vlastním negativním emocím. Není na místě omlouvat chování rodiče, který dítě v minulosti zrahoval, je ale důležité volit správná slova. Docela jinak potom zní, když se Anetka dozví, že: „Táta někdy neuměl ovládnout vztek a pak udělal něco zlého, co se dělat nemá,“ než: „Táta byl monstrum, které ublížilo mámě.“ Nezapomínejme, že dítě bude sotva samo sebe vnímat jako dobré, pokud je přesvědčeno, že vzešlo ze špatných rodičů.

Ve Stopě čápa se nám v práci dětmi a jejich příběhem osvědčily nejvíce tyto metody: **Ekomapy** ujasňují dětem jejich důležité vztahy. Ať už jsou pokrevní, příbuzenské, nebo pouze přátelské. **Časové osy** se hodí pro děti všech věkových kategorií – záleží jen na provedení. **Knihy života** jsou také vhodné pro děti v každém věku a mohou mít nejrůznější podobu, třeba i elektronickou. **Terapeutické pohádky** se hodí pro menší děti. Nejlepší je jim pohádky číst ještě dřív, než začnou rozumět slovům. U nás ve Stopě čápa využíváme nejen pohádky renomovaných autorů, ale připravujeme také pohádky přímo na míru konkrétním dětem, které provázíme.

Sudoku v sociální práci

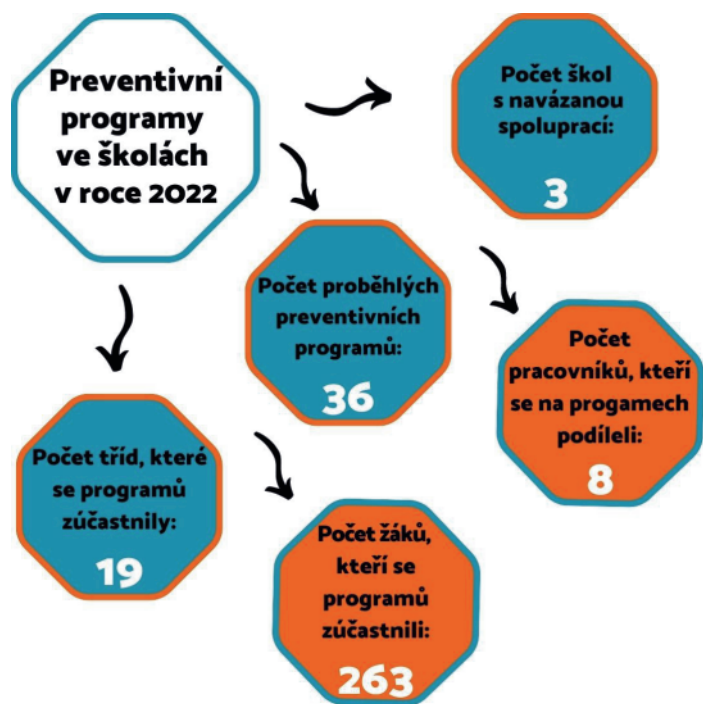
Rodiny, do kterých jezdíme, mívají často děti s větším věkovým rozdílem. Pro rodiče pak bývá obtížné vymyslet, jak zabavit obě děti najednou podobnou aktivitou. *„Pro rodiny, ve kterých jsou školkové i školní děti, jsem vytvořila obrázkové sudoku. Sudoku je zábavná hra, díky které se zabaví a rozvíjí předškolák, který do řádků a sloupců doplňuje chybějící zvířátka, i školák, který dovede pracovat s číselnicovým sudoku.“* říká sociální pracovnice Triangu, Bc. Julianna Cubera.

Obrázkové sudoku
Vystřihni a nalep

Scissors icon and dotted line indicating where to cut.

Prevence za zdmi NZDM aneb prevence na školách

koncepte, pohlavně přenosné choroby,...) byla přidána další aktuální témata, která souvisí například s duševním zdravím dětí a mladých lidí, jako jsou poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, vlastní identita aj. V oblasti výše zmíněných návykových látek bylo potřebné věnovat pozornost novým a ne zcela známým látkám, jako je kratom a lean. V tématech návykových látek jsme v třídách kolektivně pracovali společně s Centrem terénních programů Královéhradeckého kraje organizace Laxus, z. ú.

Krabice od bot opět udělaly radost

Ani v roce 2022 nezůstaly klientské rodiny bez dárečků. Centrum Semafor ve spolupráci s Oblastní charitou Jičín zajistilo dárky v rámci projektu Krabice od bot. Díky štedrnosti dárců se jen do Centra Semafor dostalo více než 40 balíčků pro malé i větší členy rodiny. Novinkou byly i drobné dárky pro rodiče.

Pracovníci Centra Semafor v týdnu před Vánoci zajistili dovoz většiny dárků a těší se, až jim děti po Vánocích poví, co v balíčcích našly.

Centrum Semafor by touto cestou chtělo poděkovat Oblastní charitě Jičín za zprostředkování vánočních dárků.

Všem čtenářům Salingerovin Centrum Semafor do nového roku 2023 přeje mnoho zdraví a spokojenosti!

NZDM Modrý pomeranč je sociálně preventivní službou a jak z charakteristiky služby vyplývá, hlavní náplní práce je prevence. Preventivně nepůsobíme pouze v ambulancích či terénu. Preventivně působíme i „za zdmi“ našeho zařízení. A jak si ono preventivní působení představit?

V roce 2022 jsme začali aktivně působit na základních a středních školách v Hradci Králové, kde jsme pro žáky, studenty a pedagogy připravovali preventivní a informační programy, vždy v souladu s potřebami tříd, pedagogů a nabídkou NZDM. Měli jsme možnost vstupovat do vyučovacích hodin a předávat preventivní témata, která v daných třídách a obecně mezi dospívajícími panovala. Preventivní programy na školách také umožňovaly šířit povědomí o existenci a potřebnosti služby NZDM. V tomto roce jsme aktivně spolupracovali se třemi školami. SPŠ, SOŠ a SOU Hradební, Mateřskou školou, Speciální základní školou a Praktickou školou Hradec Králové a První soukromou základní školou, s. r. o.

Preventivní oblasti, kterým jsme se v roce 2022 aktivně věnovali, byly pestré. Ke stálícím, jako jsou prevence užívání návykových látek (např. nikotinové výrobky, marihuana), lidská sexualita (proměny lidského těla, pohlavní styk, druhy anti-

Individuální poradenství s klienty v programu Chyť svou šanci a spolupráce s návaznými službami

Program **Chyť svou šanci** je preventivním programem, ve kterém pracujeme s klienty individuálně. Posilujeme jejich schopnosti a dovednosti, učíme je přijímat zodpovědnost, vedeme je ke zdravým vztahům a k bezpečnému trávení volného času. Program funguje od ledna roku 2021 (*jeho představení naleznete v Salingerovinách č. 1/2022*) a ve spolupráci s Orgánem sociálně právní ochrany dětí Hradec Králové

(dále OSPOD) je důležitou součástí sociální práce v NZDM Modrý pomeranč. V programu je klíčovou součástí spolupráce s návaznými službami, čímž můžeme dosáhnout komplexního pokrytí všech potřeb klienta a přispívat tak ke zvyšování kvality jeho života. V tomto roce jsme v klientských případech spolupracovali například se službami Aufori, o.p.s. či Poradnou pro oběti násilí, Dětským krizovým centrem Nomia. První rok fungování programu Chyť svou šanci vnímáme jako úspěšný a těší

me se na další spolupráci s klienty, kteří nás budou navštěvovat v roce 2023.

Program Chyť svou šanci v roce 2022 navštěvovalo 16 klientů. Nejčastějšími zakázkami ve spolupráci s klienty a pracovníky OSPOD byly: náhled na jednání a chování klienta v rodinném a školním prostředí, přijetí zodpovědnosti za své chování, zdravé rodinné a vrstevnické vztahy, nekonfliktní jednání, práce s vlastními emocemi a hranicemi, hledání rozvoj osobní odpovědnosti. Celkem bylo klientům v programu do konce listopadu 2022 věnováno 140 hodin podpory.

Pojďme si ukázat, jak taková spolupráce s klientem v programu Chyť svou šanci může vypadat.

Partnerem projektů Centrum Semafor, NZDM Modrý pomeranč a Triangl je Město Hradec Králové.

Střediska Salinger, z.s.:

CENTRUM SEMAFOR
Jaroslav Ludvík, DiS
Vedoucí Centra Semafor
centrum.semafor@salinger.cz
774 807 052

STOPA ČÁPA
Mgr. Nikola Pečenková
Vedoucí střediska Stopa čápa
stopa.capa@salinger.cz
773 800 292

NZDM MODRÝ POMERANČ
Mgr. Lucie Slámová
Vedoucí střediska NZDM Modrý pomeranč
nizkoprahove.centrum@salinger.cz
777 041 030

TRIANGL
Mgr. Sabina Zdráhalová
sociální pracovnice/zástupce
vedoucí pověřená k vedení
triangl@salinger.cz
774 807 011